

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра психології**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

МЕТОДИ АРТ-ТЕРАПІЇ В ПСИХОЛОГІЇ

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія
за освітньо-професійною програмою Психологія
мова навчання українська**

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник: Сергєєва Інесса Вікторівна – кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології

Рецензенти:

Мелоян Анаїт Едуардівна – кандидат психологічних наук, професор,
завідувач кафедри прикладної психології ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

Шайда Наталія Петрівна – кандидат психологічних наук, завідувач кафедри
загальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний
університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри психології, кандидат психологічних наук, професор
Мелоян А.Е.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ МЕТОДИ АРТ-ТЕРАПІЇ В ПСИХОЛОГІЇ

Кількість кредитів	5
Рік підготовки, семестр	1-й рік підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, 2-й семестр
Компонент освітньої програми	вибірковий
Викладач	Сергеєва І.В – доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація	inessa.sergeeva@ukr.net
Консультації	кожний четвер місяця, 14.00-15.00.
Анотація навчальної дисципліни	<p><i>об'єкт вивчення</i> – арт-терапія як напрям сучасної психологічної науки та практики.</p> <p><i>предмет вивчення</i> – комплекс знань про механізми арт-терапевтичного впливу на особистість, методи та техніки арт-терапевтичної практики у сучасній психології.</p>
Опис навчальної дисципліни	<p><i>Метою</i> вивчення навчальної дисципліни «Методи арт-терапії в психології» є оволодіння студентами знаннями щодо теоретичних основ арт-терапії та формування навичок застосування методів і технік арт-терапії у психологічній практиці.</p> <p><i>Ключові слова:</i> арт-терапія, метафоричність, тріадичність, ресурсність, ізотерапія, піскова терапія, глінотерапія, казкотерапія, мандалотерапія, колажування, маскотерапія, метафоричні асоціативні карти, драматерапія, музикотерапія.</p> <p>Очікувані результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – володіти базовими поняттями та знати історію розвитку, зміст, структуру і функції арт-терапії; – розуміти особливості та переваги арт-терапії як напрямку сучасної психотерапії; – знати діагностичний потенціал арт-терапевтичної роботи; – усвідомлювати механізми психологічної корекції методами арт-терапії; – орієнтуватись у арт-терапевтичних напрямках та їх терапевтичних можливостях; – аналізувати та інтерпретувати арт-терапевтичний матеріал; – застосовувати арт-терапевтичні методики й техніки для самодіагностики та саморегуляції; – підбирати комплекс адекватних арт-терапевтичних

методів для діагностики та ефективного розвитку, корекції та терапії;

- розвивати індивідуальні й професійні якості, необхідні як для ефективного виконання професійних обов'язків, так і для всебічного розвитку особистості майбутнього фахівця.

Матеріали та ресурси:

- мультимедійна апаратура, екран, проектор; бібліотечні фонди.

Розміщення основної інформації з навчальної дисципліни передбачено на навчальній платформі Moodle.

Рекомендована література:

1. Вознесенська О.Л. Ресурси арт-терапії на допомогу вимушеним переселенцям. Практичний посібник для тренерів. К.: Human Rights Foundation, 2018. 50 с. URL: <http://uhrf.org/download/27.pdf>

2. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 232 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3301/1/АртТерапія-19-10-20.pdf>

3. Колпакчи О.С. Арт-терапія: курс лекцій: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 288 с.

4. Психолого-педагогічна допомога особистості засобами арттерапії : міжнародна колективна монографія / за заг. ред. Т. А. Ткачук, Н. О. Бочаріна. – Переяслав (Київ.обл.) : Домбровська Я. М., 2020. 237 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34680/Bihun%20N.%20I.pdf?sequence=1>

5. Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. К., Астамір-В, 2019. 256 с. URL: https://vtkosnova.com/wp-content/uploads/2019/10/Praktikum_po_art_terapii_v_rabote-2.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Бібліотека Національної освітньої спільноти. URL: <https://vseosvita.ua/library>

2. Збірник наукових праць «простір арт-терапії». URL: <http://umo.edu.ua/zbirnik-naukovikh-pracj-prostir-art-terapiji>

3. Інститут практичної психології Ольги Гаркавець (директорка Інституту, практикуюча психологія і психотерапевтка, авторка і ведуча навчальних програм і курсів). URL:

<https://www.youtube.com/channel/UCVZU30MAscbvCDnZ4rgI4bQ>

4. Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

5. Портал професійних психологів України «У психолога». URL: <http://upsihologa.com.ua>

6. Теорія і практика арт-терапії (канал Олени Тараріної –

	сертифікована арт-терапевтка , бізнес-тренерка, коуч , TV-експертка, кандидат педагогічних наук). URL: https://www.youtube.com/channel/UCxp-qZbkujPGHvu8Ehv-FsQ
Теми	<p>Розділ 1. Теоретичні аспекти арт-терапії</p> <p>Тема 1. Вступ у теорію арт-терапії: основні поняття</p> <p>Тема 2. Діагностичний потенціал арт-терапевтичних технік</p> <p>Тема 3. Особливості використання ізотерапії в роботі психолога</p> <p>Тема 4. Піскова терапія</p> <p>Тема 5. Глинотерапія</p> <p>Тема 6. Казкотерапія</p> <p>Тема 7. Лялькотерапія</p> <p>Тема 8. Мандалотерапія. Колажування</p> <p>Тема 9. Маскотерапія</p> <p>Тема 10. Метафоричні асоціативні карти</p> <p>Тема 11. Драматерапія. Музикотерапія.</p> <p>Розділ 2. Арт-терапевтичні техніки надання психологічної допомоги</p> <p>Тема 12. Арт-терапевтичні техніки роботи з емоціями та почуттями</p> <p>Тема 13. Арт-терапевтичні техніки роботи з Я-концепцією</p> <p>Тема 14. Арт-терапевтичні техніки роботи з мотивацією та цілепокладанням</p> <p>Тема 15. Арт-терапевтичні техніки роботи з картиною світу</p> <p>Тема 16. Арт-терапевтичні техніки роботи зі стосунками</p> <p>Тема 17. Арт-терапевтичні техніки роботи з жіночністю та сексуальністю</p> <p>Тема 18. Групова арт-терапія: арт-терапевтичні техніки роботи з груповими процесами та тимбілдингом</p>
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<i>Методи навчання:</i> словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття, тренінги); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання есе); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веборієнтовані тощо); самостійна робота (розв'язання завдань); індивідуальна науково-дослідна робота.
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<i>Види роботи здобувачів</i> (колоквіум; тестування; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; захист практичних робіт).

<p>Оцінюван- ня</p>	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i> <i>Види:</i> поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).</p>
	<p><i>Методи:</i> усна, письмова, практична, тестова перевірка. <i>Форми:</i> усне та письмове опитування, тестові завдання, есе, презентації.</p> <p>Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у „ДДПУ” (http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf)</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час практичних занять, здійснюється за такими критеріями: під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття; тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття; у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за отриманий правильний результат.</p> <p>Дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.</p> <p><i>Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджені в ДДПУ (для оцінювання заліку):</i></p> <p>на оцінку «зараховано» (60-100 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу отримав зазначену кількість балів протягом семестру;</p> <p>оцінка «не зараховано» (0-59 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу не набрав 60 балів упродовж семестру, він має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу.</p> <p><i>Основні вимоги:</i></p> <p>Студенти зобов’язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною.</p> <p><i>Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування:</i> виявлення ознак академічної недоброчесності в письмових роботах є підставою для незарахування їх викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Креативна ініціатива здобувача вищої освіти підтримується.</p> <p>Урегулювання порядку повторного проходження контрольних заходів у ДДПУ регламентується «Положенням про</p>

	<p>контрольні заходи» http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf. Здобувачам вищої освіти у разі отримання незадовільної оцінки на контрольному заході надається можливість для перескладання екзамену: один раз - викладачу, другий раз - комісії. <i>Відвідування</i> занять є обов'язковим, виключеннями можуть бути не явка тільки з поважних причин (хвороба, індивідуальний графік і т. ін.) здобувач має можливість в інші (пізніші) строки відпрацювати. Практикується можливість виконання і надсилання виконаних завдань на платформі дистанційного навчання <i>Moodle</i>.</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Вивчення курсу «Методи арт-терапії в психології» дозволить студентам оволодіти знаннями щодо теоретичних основ арт-терапії та навичками застосування арт-терапевтичних технологій у психологічній практиці, гармонізувати розвиток особистості через розвиток здатності самовираження і самопізнання.</p>

Розробник:
канд. психол. наук, доцент
Сергєєва І.В.

